

Wychodzi codziennie o godz.

3ciej po południu.

Przedpłata wynosi:
MIESIĘCZNA kwartalnie 3 zlr. 75 cent.
miesięcznie 1 " 30 "
Tygodnik Niedzielnym kwart. — " 20 "
Z przesyłką pocztową:
w państwie austriackim z
Tygodnikiem Niedzielnym 5 zlr. — cent.
do Prus i Rzeszy niem. 4 tal. 15 sgr.
Szwecji i Danii 6 "
Francji i Anglii 23 franków.
Włoch 25 "
Belgii i Szwajcarii 18 "
Turcji i ks. Naddun. 18 "
bez Tyg. Nied.

GAZETA NARODOWA

Manuskrypta nie zwracają się, lecz bywają niszczone.

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują:

We Lwowie: Biuro Administracji Gazy Narodowej przy ulicy Nowej pod liczbą 291. W Krakowie: Księgarnia Józefa Czecha w rynku. W Paryżu: na całą Francję i Anglię jedynie p. pułkownik Raczkowski, rue du pont de laodi Nr. 1. We Wiedniu: p. A. Oppel, Wollzeile, 22; m. d. pp. Haasenstein & Vogler, Wollzeile 9. W Frankfurcie nad Menem i Hamburgu: pp. Haasenstein & Vogler.

OGŁOSZENIA przyjmują się za opłatą 6 cent. od miejsca objętości jednego wiersza drobnym drukiem, oprócz opłaty stemplowej 30 cent. za każdorazowe umieszczenie.

LISTY REKLAMACYJNE nieopieczętowane nie ulegają frankowaniu.

Polska delegacja w Wiedniu.

III.
Pesymizm jest w modzie. Jak dawniej zawzięci się najlepszych skutków spodziewali z lada okoliczności, częstokroć najubożniejszej, lub nawet szkodliwej dla nas, tak teraz znowu nie ma nie pospolitszego, jak spotykać się z wyrażeniami niewiary, powątpiewania, gdy idzie o sprawy krajowe. Jeśli się nie mylimy, jeśli dosyć mamy danych do sądzenia, to usposobienie podobne przeważa i w polskim kole poselskim we Wiedniu.

Nie dziwnego, że po smutnych doświadczeniach przeszłości, po zawiedzionych nadziejach ukonstytuowania się Austrii w sposób, dający swobodne pole dla rozwoju narodów, ją składających, nie dziwnego, że pesymizm wyrobił się musiał w duszach naszych mężów politycznych, powodanych do pracy dla narodu i kraju na polu austriackiego konstytucjonalizmu. Chaos, panujący w wiedeńskiej Radzie państwa, chaos dążeń, przekonań, sprzeczności interesów, może podobne usposobienie tylko podtrzymywać i rozwijać. Brak w kole polskim powag takich dzisaj, któreby powszechnem uznaniem zasług i charakteru grupowały naokoło siebie wszystkie polskie dążności, nadaje kołu polskiemu pewną cechę rozstroju. Wspomnienie zaś 2. marca, w którym do użyteczności kroczyć trzeba było kosztem czci narodowej i po dumie własnej, dymi wciąż niesmakiem, zaciemnia perspektywę przyszłości.

W rzeczywistości przecież ani na bezwzględny pesymizm nie ma miejsca, ani rozprężenie do wnętrza nie sięgnęło, ani niesmak nie powinien aż do duszy wstąpić.

Mimo wszystkich przyczyn rozstroju, delegacja polska imponuje jednością Niemcom, którzy wyjść ze zdziwienia nie mogą, otrzymując na reprezentantów galicyjskiej grupy, z uchwały polskiego koła, ludzi, związanych myślą wobec nich jedną, a na których rozdział oni w duchu liczyli. — Pożytek kraju, prawowierność narodowa, stanowią tego ducha, wiążącego polską delegację, a odróżniającego ją od wszelkich innych grup austriackich, tak że doprawdy, niepodobna myśleć, gdzieby można było indziej któregośkolwiek z delegatów galicyjskich pomieścić, jak w kole polskim, ani też wymyślić siłę, która by była w stanie rozprządnąć tę naturalną całość. Opinia kraju, obowiązek solidarności, z krwi i cierpień polskich powstały, opasują to koło żywymi obiegami tak, że giną nawet drobniżym wybiegania indywidualnych fantazji, planów i chęci. Życie polityczne koła w niem samym się przerabia. Lecz temu także przypisać może należy spolegowanie niemiłych uczuć, o których na początku wspomnieliśmy. Zapatrywania się polskich delegatów na polityczne zadanie we Wiedniu dawałyby się

podzielić na trzy kategorie. Jedni chcieliby, aby ich praca przyniosła zasadniczy pożytek, aby wystąpić otwarcie z federalistycznym sztandarem, stanąć w obronie narodów, przez Niemców majoryzowanych, uderzyć na centralistyczne podstawy schmerlingowskiej konstytucji — i oto pierwszy zapatrywanie. Drugi pragnęliby unikać wszelkiego zasadniczego stawiania kwestyj, dążyć przez grę parlamentarną do otrzymania pojedynczych dla kraju koncesyj — i oto jest drugie ocenienie zadania delegacji. Inni nareszcie, nie widzą możliwości ani podniesienia zasad, ani wytargowania koncesyj, i radziby wycofać się z chwili, w której chwytając za wielki węzeł sytuacji, udałooby się niewątpliwie osiągnąć korzyści, obecne zaś zająć się przygotowawczymi staraniami. Wzajem takim będzie prawdopodobnie sprawa porozumienia z Węgrami, lub może coś innego, co rozwój wypadków przyniesie.

Nie potrzebujemy dodawać, że delegacji pierwszego rodzaju poglądu, z charakteru i pozycji nie należą wcale do awanturników, którzyby chcieli burzę wywołać, w której wszystko razem, manatki i zasady by przepadły. Nie potrzebują dodawać również, że wyznawcy drugiego poglądu złożyli świadectwa zbyt dostojnego patriotyzmu i zbyt głębokiego rozumu, aby ich można było podejrzewać przez chwilę, nawet, że chcą się puścić na drogę spekulacji wzbronionych, targów na prawo i lewo, które w sprawach ogólnych nie dają nawet chwilowego powodzenia, a uniemożliwiają na zawsze naturalne transakcje. Imiona takie jak pp. Ziemiałkowski, Ludwik Wodziecki, Krzeczunowicz, Adama Potockiego i Zyblikiewicza, z jakimikolwiek zapatrywaniami są związane, stanowią przecież dostateczną gwarancją, że żaden ubliżający i szkodliwy układ nie stanie, zwłaszcza też, gdy naprawdę dotąd nie ma się z kim układać. Śmiało rzecz można, iż gdyby nie było w galicyjskiej historii dnia 2. marca, powyższe zapatrywanie zlewałoby się w jedną, pewną siebie i własnej godności czujność o dobro narodowe, w pogląd jeden, wśród którego chęć chwycenia za wielki węzeł sytuacji stanowiłaby stronę teoretycznego rozumu stanu, bez którego nie ma wielkiego działania, lecz który odosobniony, żadnych nie wydaje owoców.

W klubie przy Karyneckiej ulicy schodzi się więc garstka krajowych wysłańców, mozołąc sobie głowę nad stworzeniem punktu oparcia dla interesów narodowych, nad pozyskaniem dla kraju znośnych warunków bytu. Duszo by musi w tym klubie, otoczonym obcymi żywiołami, ciężko przy zadaniu, powstałym z nienaturalnego położenia kraju. Lecz idzie przecież jakoś, klub funkcjonuje jako żywy organizm. — Przyczyny zewnętrzne, z otaczającej sfery pochodzące, nie czepiają się go, nie tworzą w nim rozdziałów. Sam funkcjonuje, związany wielką

zasadą narodowej solidarności. Do każdego działania ma właściwe organa. Ma tych, których obowiązkiem czuć nad dyskusją parlamentarną (pp. Krzeczunowicz, Adam Potocki i Zyblikiewicz); ma tych, do których należy wchodzić w układy ze stronnictwami niemieckimi; a co do członków, przez niego do brania udziału w specjalnych komisjach wskazanych, obecne stronnictwa nie śmiają się wdawać w rozstrząsanie. — Jest więc wszystko, co stanowi warunki samodzielnego i pożytecznego dla kraju działania.

Gdy szczegółowsze dyskusje wykażą, co jest możliwym, a co niemożliwym; gdy programat, bez którego delegacja jest jak ciało bez duszy, uwidoczni, że na wspólnym gruncie nie ma nieprzebranych przedziłów, lecz wszystko się łączy i wiąże; gdy dłuższe życie razem wyrodi te związki poufniejsze, bez których nie ma żywej siły w organizmie: wtedy zniknie i pesymizm, a na dodatnim polu działania prowadzić będzie jedna myśl pożytku narodowego, ta jedyna nasza gwiazda przewodnia, prowadzić będzie jeśli nie do bezpośrednich rezultatów, to do niewątpliwych na przyszłość korzyści.

Gdyby nasz naród był dosyć w ludzi zasobny, aby, gdy jedni zaprzęgnięci są ciężką pracą około beustowskiego rajchsratu, inni w tym czasie krzątali się około zagojenia ran społecznych, podniesienia kraju z upadku wewnętrznego, trzeci nareszcie czynili zabiegi około innych porozumiewań się i stosunków, zapewnających w każdym razie oparcie o cywilizacyjną potęgę, która się dziś Austrią nazywa — na przypadek gdyby rajchsrat nie miał wydać owoców — to niezawodnie, takie skombinowane działanie spolegowałoby się nawzajem i pozwałoby z otuchą w przyszłość spoglądać. Jeżeli zaś tak nie jest, toć trzeba aby głos opinii z kraju tem silniej przypominał delegacji krajowej we Wiedniu, że ona prowadzi dziś jedyną pracę polityczną narodu, na którą oczy wszystkich współziomków zwrócone.

Przegląd polityczny.

Wiedeń d. 25. maja. Gazeta Wiedeńska ogłosiła wykaz dochodów i rozchodów państwa w pierwszym kwartale r. b., i pan Becke odpowiedział w tym sposobem na pierwszą część interpelacji p. Skenege. Według urzędowego tego ogłoszenia, sankcjonowany przez Najj. Pana preliminarz wydatków 3-miesięcznych wynosił: 108,474.000 zł. w. a.

Ogólna zaś suma rozchodu w tym przeciągu czasu wynosi 102,407.263 „ „

Wydano zatem o 6,065.738 „ „ mniej niż preliminarz.

Co się tyczy szczegółowych pozycji, z których składają się powyższe sumy, to pokazuje się, że wydatki dworu w tym kwartale przewyż-

szły preliminarz, z powodu zapłaconia rachunków przeszłorocznych. Wydatki administracyjne odbyły się w granicach, preliminarzem wskazanych, w niektórych gałęziach udało się porobić nawet znaczne oszczędności.

Wydatki za procenta i amortyzację długu państwa, był mniejszy niż preliminarz, z powodu, że termin wypłaty niektórych pozycji nie przypadła w tym kwartale.

Koszta monopolu i podatków pośrednich były większe niż w preliminarzu, z powodu zakupu znacznej ilości łańcuchów tytoniowych.

Budżet ministerstwa wojny przewyższył preliminarzową sumę 21,914.500 zlr. o 1,710.350 a to z powodu podłacenia różnych założeń przeszłorocznych.

W ciągu tego kwartału wyniosły dochody państwa razem: 86,107.401 zlr. Wpłynęło więc do kasy 15,716.849 zlr. mniej niż się spodziewano.

Przyczyną znacznego tego niedoboru kasowego są najprzód założeń podatkowe, wynoszące razem 4,963.840 zlr. Wymowna nader jest tu ta okoliczność, że z ogólnej tej sumy przypada 3,600.000 na podatek gruntowy, a więc 72% całej założeń, i to w kwartale daleko korzystniejszym dla gospodarzy wiejskich niż następnym.

Podatki pośrednie i monopolne niedopisały także, i to o 4,087.426 zlr. Główną przyczyną tego jest mniejszy odbyt soli, pochodzący z trudności transportu po złych drogach wiosennych.

Cio, taksy, stemple i inne należności dały dochód zgodny z preliminarzem, to samo można powiedzieć o akcyzie od wódki.

Urzędowa Gazeta dodaje, że ćwierćroczny deficyt powyżej wykazany pokryto „zapasami kasowymi i nadzwyczajnymi środkami, będącymi do dyspozycji ministra finansów.“ Przetłumaczywszy to na język mniej urzędowy, a le za to więcej zrozumiały, należy powiedzieć: że wydrukowano tyle banknotów, ile było potrzeba.

Londyn d. 24. maja. Wczoraj rozbięto w Izbie deputowanych stosunki irlandzkie. Dep. Maguire przypisywał nieukontentowanie Irlandczyków trzem przyczynom: temu, że arystokracja nie mieszka w swoich posiadłościach, obcemu (angielskiemu) kościółowi i nędzy włościan. Mowca żąda od parlamentu naprawy złego i wykazuje niebezpieczeństwa, na jakieby Anglia była narażona w razie wojny ze Stanami Zjednoczonymi. Za Irlandczykami przemawiał także Bright, podczas gdy Rebeck bronił postępowania rządu i parlamentu angielskiego od r. 1829. Lord Naas oświadczył, że nowe spiski fenijskie zwielałają rząd do wniesienia bilu, przedłużającego zawieszenie ustawy habeas corpus w Irlandji. Izba przyjęła ten bil po dość jeszcze długich rozprawach.

Z Litwy d. 14. maja umieszcza Dziennik Poznański korespondencję obszerną, z której wyciągamy następujące szczegóły:

Dobra konfiskowane, a tych jest znaczna liczba, mają być sprzedawane w tym czasie drogą publicznej licytacji; nabywać tylko mogą Moskale i Niemcy. Żydom i Polakom nabywać nie wolno. Nabywający mają prawo korzystać z pożyczki rządowej, spłacanej ratami w ciągu lat dwudziestu kilku. Te zaś dobra skonfiskowane, na których niema wierzytelności prywatnych, czyli które nie są obciążone długami prywatnymi, mogą być sprzedane z wolnej ręki. Zaręczyć można, że je na ogół czynownicy, którzy się s rzedają zajmują, a nabędą je pod

Jak zapobiedz żebractwu?

(Dokończenie.)

Dotychczas na bióra pomocy zapatrywaliśmy się jako na instytucję dla zajęcia się żebrakami, to jest ludźmi, co patrzą na swój stan jako na przemyśl. Lecz mogą między nimi znaleźć się prawdziwie biedni, których konieczność tylko zmusiła do żebractwa; a nadto znajduje się wiele osób i rodzin nieszczęśliwych, którym należy przyjść w pomoc, bo podczas gdy żebracy w ogóle są to istoty znikczemnie, między biednymi znajdują się często osoby, nadzwyczaj godne szacunku.

Sposób dawania pomocy jednym a drugim powinien się różnić, stosownie do obu kategorii. Przynosząc biednemu ulgę pomocą materialną, potrzeba zwrócić uwagę na przyczyny jego nieszczęścia, znaleźć środki zaradcze do pokonania przeszkód, które dla pozostawionego samego sobie człowieka, bywają czasami nie do zwalczania. Jeżeli są to wady i nałogi, miłość chrześcijańska kierując radą, pieczę i dozorem, może posłużyć za najlepsze lekarstwo.

Jeżeli bióra pomocy zechce dopełnić pięknego dzieła swego i moralnie wpłynąć na tych co stoją na różnych stopniach, rozdziałających wstydlivego biednego od nalogowego żebraka, to musi koniecznie znać przeszłość ich, prawdziwe położenie i okoliczności, w których się znajdują. Bióra powinno mieć szczegółowy rejestr rodzin, z wymienieniem wszystkich, co się ich tyczy: wtedy tylko pomoc udzielana będzie

stosowną i skuteczną, wtedy tylko wpływ moralny będzie możebnym do osiągnięcia.

Dla podniesienia rodzin z upadku, potrzebna jest dwójaka praca, materialna i moralna. Pierwszą wypełnić może bióra pomocy, druga zaś opiera się na bezpośrednim wpływie dobroczyńcy i przyjaciela na biednego. Ta więc część powinna być pozostawiona członkom stowarzyszenia, którzy albo sami się podejmą, albo na wezwanie komitetu zechcą, odwiedzić rodzinę jaką lub osobę i zająć się nią sumiennie.

Lecz żeby ta druga, trudniejsza daleko część powiodła się, potrzeba aby członkowie, którzy podjęli się odwiedzania biednych, dobrze pojęli swój obowiązek w całej jego doniosłości, w całej obszerności. Gdy pojmą to i wypełnią go nietylko datkiem, lecz i częstym odwiedzaniem. Przyjaźń, która okazuje się nieszczęśliwemu, uwagi i współczucie przyjacielskie, zachęta i pociecha religijna są często miłszemi i potrzebniejszymi jak materialna pomoc. Temi postępowaniem z biednymi kształcą się i podnosi z upadku nietylko pojedyncze osoby, lecz całe rodziny.

Oto jest cel, do którego powinny dążyć te stowarzyszenia.

Wielka ta i trudna sprawa nie może być podjęta bez współuczucia ogółu, bez pomocy jego, lecz sprawa ta jest koniecznie potrzebna, jeżeli kraj chce się dźwignąć z upadku przez wszystkie stopnie. Tu potrzeba moralnego poparcia wszystkich osób, bez różnicy majątku i wyznania.

Rzucwszy te myśli, pozostawiamy innym modyfikację i zastosowanie ich do stosunków i potrzeb miejscowych. Mężczyźni powinni stanąć na

czele tej instytucji, wymagającej wiele zachodu i energii, lecz pod protekcją szczególnie kobiet oddajemy myśl tę, bo u nich wszystko co jest wzniósłe i piękne, najprędzej znajdzie najszczęśliwsze oparcie.

Teraz zaś zakomunikujemy wam ustawę centralnego bióra pomocy, które urządzono w Genewie.

Art. 1. Bióra ma obowiązek zajmowania się biednymi, którzy się przedstawiają albo z kartą ustanowioną, albo z rekomendacją jednego z członków stowarzyszenia.

Art. 2. Bióra składa się z komitetu, pracującego bezpłatnie. Komitet mianuje dyrektora, który może być płatnym.

Art. 3. Dyrektor będzie przyjmował w osobnym pomieszkaniu, otwartem trzy godziny codziennie. Dyrektor udziela każdemu, posiadającemu kartkę potrzebną na dzienne utrzymanie, pomocy, a w sobotę wieczorem rozdziela pożywienie na dzień aidielny. Pomoc ta wydaje się zawsze w naturze (chleb, zupa, odzienie itp.).

Art. 4. Dyrektor będzie utrzymywał rejestr biednych, którzy przychodzą z kartkami, i zapisze ich imię i pomieszkanie. Informacje powinny być dość szczegółowe, żeby co do wspomnianego można utrzymywać pewną kontrolę, odmawiając pomocy takim, których prowadzenie się jest bardzo złe.

Art. 5. Dyrektor zapisze również rodziny biednych, rekomendowane przez stowarzyszone. Po rozpatrzeniu ich prawdziwego położenia, każda rodzina będzie poruczona pieczy jednego z członków, którego wezwie komitet lub który sam podejmie się częstego jej odwiedzania i kierowania.

Art. 6. Komitet postara się o dostarczenie członkom tych środków, które oni uważają będą za konieczne potrzebne dla pomocy rodzinom, któremi podjęli się opiekować. Ci co wola, sami zapobiegać potrzebom biednych, którzy są im poruczeni, obowiązują się uwiadamić komitet o ilości udzielanej pomocy.

Art. 7. Pomoc, wyznaczona biednej rodzinie, nie może być jej wręczona inaczej jak przez członka, który się podjął opieki nad nią.

Art. 8. Udzielana pomoc nie powinna mieć charakteru stałego lub p. sji, lecz tylko czasowej zapomogi, dupki okoliczności biednego nie poprawiają się.

Art. 9. Komitet zajmie się odsyłaniem na miejsce urodzenia tych, którzy przychodzą z innych okolic i nie mają środków utrzymania.

Art. 10. Każda osoba, która płaci minimum 6 franków rocznej składki jest członkiem stowarzyszenia i ma prawo do otrzymania kartek, których będzie potrzebowała. Na tych kartkach są oznaczone: adres bióra i godziny jego urzędowania (od 10 do 11 1/2, z rana i od 5 do 6 1/2 wieczorem). Kartki te wydawane będą członkom przez dyrektora.

Art. 11. Komitet będzie zgromadzać przynajmniej raz w rok wszystkich członków stowarzyszenia dla zdania im rachunku z czynności swoich. Ogólne zebranie wyznacza i zatwierdza komitet, i może robić w statutach zmiany, które będzie uważał za potrzebne dla dopięcia celów materialnych i moralnych, do których dąży stowarzyszenie. (S.)

imienia szych żon, siostr i t. d. i bezwarunkowo nie za nie zapłać.

Walka przeciwko żydom nie ustaje. choć przeniosła się z *Wiestnika Wileńskiego* do organów gubernialnych. *Wiestnik* zaprzestął atakować żydów, a nawet oświadczył, iż odład żadnej narodowości ani atakować, ani obrażać nie myśli i w organie swym żadnych wycieczek nie dopuści. Idzie mu bowiem o pojednanie, a nie o rozterkę. Zaręczam wam, że jutro o swem przyrzeczeniu zapomniał i wedle zwyczaju bitem nas obrzucić będzie.

Zabory kościołów na cerkwie nie ustają; ear i towarzystwo petersburskie podobnie zagrabione kościoły i na cerkwie prawosławne zmienione, obdarzają ikonami. W tym czasie dla rozmaitych cerkwi przysłano podobnych ikon przeszło dwadzieścia. Jeden z tych przeznaczono dla parafii Podberezia, w której był proboszczem Mackiewicz, a w której obecnie jest popem Osiar Streleckoj, dawny ksiądz katolicki. Józef Strelecki, ten sam, który przed kilku miesiącami w Wilnie spadł z doróżki, jako mocno pijany, co codziennie mu się przytrafia, a z czego Moskale starali się stworzyć ogromną historję, mianowicie, że na Streleckiego napadli Polacy i chcieli go zabić. Ponieważ w owym czasie nastąpił Baranow, więc cała historia nie udała się; skończyło się na tem, że Streleckiego dla usunięcia soblaznu (zgorszenia) wysłano z Wilna na popa do Podberezia. Wrecozenie ikon, o którym mowa, odbyło się w d. 5. maja uroczystie. Na akt ten zjechał gubernator wileński, Paniutin, a z nim wielu czynowników i niesłychana masa popów. Włoszanie ze wszystkich stron pospędzani zostali. Atac Streleckoj miał mowę, w której stawiał dobroć cara, potęgę i doskonałość prawosławia, a obchwał katolicyzm i "intrygę polską". Po nabożeństwie Paniutin przemówił do włoszian, radząc im, aby zapomnieli o Polsce i o katolicyzmie, aby silnie przywiązali się do prawosławia i Moskwy, a następują gorliwym z świętych prozelitów rozdał grunta i małe kwoty pieniężne. Uroczystość zakończyła się — pijalną.

Bracia Czechoży majątek swój dziedziczny Chłonięcie, w powiecie słonińskim położony, a 713 dziesiątyn wynoszący, wolny od przymusowej sprzedaży, sprzedali Moskalowi. Pierwszy to przykład dobrowolnej sprzedaży przez rodaków Moskalowi.

Biszping, o którego przejściu na prawosławie donosił wam w jednej z mych korespondencji, odebrał sobie życie w Petersburgu. Zawiadzone nadzieje, jakie skłoniły go do wyrzeczenia się wiary swych ojców, ogólna pogarda, jaka powszechnie po tym czynie dotknęła go, popchnęły go do samobójstwa. Jest to wywowny przykład dla wszystkich tych, którzyby go naśladować chcieli.

Obecnie zbierają na kosztą przyjęcia i ugośzczenia Słowian składki, każdy czynownik o bowiązanym jest złożyć najmniej 10 rubli. Prócz tego każdemu z delegatów mają powracać podarunki, jako to: albumy, mapy i t. p. rzeczy. Nie potrzebuję wam dodawać, że my najzupełniej stoimy na stronie i z wstrętem patrzmy się na to umizgi Moskwy i garnięcie się Słowiańszczyzny pod jej niszące skrzydła.

Generał Racz drukuje w Wilnie „Historję powstania z r. 1863“. Dotyka w niej i dawniejszych prac, mających na celu wyzwolenie ojczyzny. Będzie to uwoy, bogaty przyręczek do kłamstw, tak sownie na nas przez Moskwy mianych. Druk w tym miesiącu ma być ukończony.

Petersburg. O pobycie „pielgrzymów słowiańskich“ w Wilnie, pisze tamtejszy *Wiestnik*:

„Dnia 19. maja nasi drodzy goście widzieli prawosławne seminarjum litewskie, gdzie byli przyjęci przez jego rektora, archimandrytę Józefa, który powitał ich krótką mową. Odpowiedzią przez wychowawców kanonu wielkanocnego i „Sławia“ wywołało ich zachwycenie; znakomicie uczony ruski (przypominamy, że w tym roku używają Moskale w znaczeniu: moskiewski; p. r. G. N.) z Lwowa, profesor Golowacki, przemówił do uczniów w gorących wyrazach o znaczeniu wychowania w duchu narodowym. Po obejrzeniu seminarjum nasi goście byli u głównego naczelnika kraju.“

W Kronstadzie — piszą *St. Pet. Wied.*, który niezawodnie odwiedza Słowian, żeby spojrzeć na jedną czysto-słowiańską flotę, przysposabiają im gościnnie przyjęcie. Zapisy, otwarte w magistracie, w klubie morskim, w kantynie *Kronst. Wiest.* i u niektórych osób prywatnych, doszły do takiej już sumy, że okazuje się możliwość nie tylko gościnnego i serdecznego ich przyjęcia, lecz i podejmowania ich chlebem i solą. Zapisy jeszcze trwają, i zapewne środki do urządzenia godnego przyjęcia Słowian wzrosną do takiej sumy, że przyjęcie to będzie świetne.“

Inwalid petersburski podaje w korespondencji z Warszawy dorywczy spis nazwisk gości słowiańskich; dowiadujemy się z niego, że oprócz Golowackoja i Liwezaka (redaktora *Strachopuda*) znajduje się w gronie także trzeci bezmandatowy reprezentant Rusinów galicyjskich, jakże dr. Iczyński (?), współpracownik *Strachopuda*, a z węgierskich Rusinów ks. Molezan.

Wspomniany w telegramach toast Riegera miał miejsce zaraz po przyjeździe Słowian do Petersburga d. 20. bm. wieczór. Przy kolacji w hotelu „Bellevue“ Moskale wnieśli toast na cześć Słowian i pierwszy ich kongres. Dr. Brauner w odpowiedzi na to dotknął przejmującego przyjęcia Słowian w Moskwie, porównując je z obchodzeniem, jakiego doznają Słowianie w innych krajach. „Inni przyeiskają nas do ściany, wy bracia przyeiskacie nas do serca, a my Czesi mamy przysłówie: Coś za coś, nie za nie“, i wnieśli toast na cześć uprzejmych gospodarzy. Danilo (z Dalmacji) wyraził życzenie, aby wszyscy Słowianie w jedności i miłości braterskiej żyli tak samo jak dalmatyńscy majtkowie z moskiewskimi! Nikt nie pozazdrości zapewne do wecipu ni trafności temu pomysłowi Danila. Wśród biesiady uadszedł telegram z Marjampola (od morza Azowskiego) z wivatem dla Pałackie-

go i Riegera, „których działalność jest rekojmia lepszej przyszłości dla Słowian.“ Golowackoj ze Lwowa pił na zdrowie „pierwszych twórców idei słowiańskiej, których kilku znajduje się jeszcze właśnie w gronie biesiadujących.“ Potem pan Srezniewski wnieśli toast na cześć Szafarzyka, Kollara, Hanki i nieobecnego Purkyniego. Słowak Mudron (z Węgier) wychylił kielich na intencję powodzenia narodu moskiewskiego. Miliczewicz zaś, Serb z Belgradu — na intencję wpływu Moskali na losy Słowian tureckich. Ten patriota serbski przy wszystkich pijatykach z Moskalami powtarza to samo. Z podobnem życzeniem wystąpił zaraz już przy pierwszej kolacji, którą jadł koźtem Moskali w Częstochowie. Szereg toastów przy wieczerzy w hotelu „Bellevue“, zakończył Rieger, a mówił już do całkiem pijanych i rozentuzjuszowanych trunkiem Moskali. Powiedział on: „Naród słowiański jest największym eo do licha, ale jeszcze nie co do czynów i dzieł. Dopiero w przyszłości należy oczekiwać czynów, godnych narodu słowiańskiego. Przyczyną tego objawu jest to, że dotychczas byliśmy *membra disiecta*, każdy odosobniony od drugiego, każdy uciskany przez innego wroga, jedni Słowianie przez Tatarów, drudzy przez Niemców, inni przez Turków, Włochów i Madziarów. (Słowo lwowskie będzie mocno niezadowolone z tego poszczególnienia, ponieważ nie ma weale mowy o Rusinach, jakoby tak srodze od lat 500 uciskanych przez Polaków; p. r. G. N.) Dopiero z idea wzajemności wschodzi dla nas ścieżka lepszej przyszłości. Będziemy zjednoczeni, skoro brat brata będzie wspomagał po bratersku, staniemy się wielkimi i potężnymi postępowaniem zjednoczeniem, i nam nadzieję, że naród słowiański będzie tak potężny czynami swojemi, jak potężny jest liczbą.“

Szczegóły powyższe wyjmujemy z korespondencji, umieszczonej w *Korespondencji* praskiej.

Dziennik ten, tudzież *Narodni Novine* umieszczają także telegram prywatny z Petersburga z dnia 25. maja: Wczoraj deputacja słowiańska obiadowała u ministra oświaty, Tołstoja. Rieger wnieśli toast tej treści: „Jakież to szczęście, jeśli wychowanie młodzieży spoczywa w ręku męża, przejętego uczuciami narodowymi; austriacy Słowianie nie mają tego szczęścia“ (Polacy i Rusini pod rządem moskiewskim także nie; p. r. *Gas. Nar.*) Wieczorem tego dnia był wielki koncert. Jutro o godzinie 11. audjencia u cara. W poniedziałek odjazd do Moskwy.

Korespondencje Gazety Narodowej.

Warszawa d. 24. maja.

( ) Złowroga wieść rozchodzi się po Warszawie, że Czerkaski wraca do grodu naszego, by przeprowadzić dezorganizację Królestwa. Katkowie niecierpiwają się, że zniszczenie Polski idzie powolnie, a brat Milutyna sparaliżowanego, minister wojny, na złość niemieckiej partii i jej ulubieńców, Bergowi, popiera mocno projekt nastąpienia znowu Czerkaskiego. Walka niemieckiej z moskiewską partją trwa ciągle, a tę ostatnią, korzystając z jej nienawiści ku Niemcom, wyszukują nihilisci.

By napsuć krwi katolikom i dla przypodobania się Prusom, Berg wyjechał w Petersburgu z okoliczności dojścia do pełnoletności politycznej następcy tronu, ordery dla pastorów luterskich. Nie sądzić jednak z tego, że ewangelicy w Królestwie i wszyscy pastorowie są usposobieni moskiewsko. Uorderowani superintendenti, Berner, Sztokmann i Bergemann są z dawniej dawni szlachciami rządu moskiewskiego, inaczej nie zrobiono by ich superintendentami. Uorderowani także pastor Sztylet, również znany jest ze swych demonstracyj pruskich z czasów ostatniej wojny i przemowy, którą miał do rekrutów. Innych, podejrzanych o „niebłagonadzieźność“, trapi rząd moskiewski w najrozmaitszy sposób, a 5 z pomiędzy 50 kilku nie dawszy medale za uśmierzenie takzwanego buntu, skazał na śmierć cywilną, każdy albowiem nieposiadający medala, może być ze służby rządowej oddalonym.

Witte, były dyrektor główny komisji oświecenia, pozostaje na miejscu z tytułem naczelnika wychowania publicznego. Jest to typ Niemca moskiewskiego. Da się użyć do wszystkiego, byle mu zapłacono. Niedługo kurator okręgu nankowego kijowskiego, retrograd najczystszej wody, stał się teraz wściekłym liberałem. Pozostał na miejscu, ho mu zostawiono przy tytularnej degradacji dawną pensję, a nadto spodziewa się przy zamianie szkoły głównej na uniwersytet i zaprowadzeniu języka niemieckiego jako wykładowego, otrzymać donację, za czem już od dwóch lat wzdycha. — Na miejscu Massona, niedługo prezesa komisji śledczej i co rok wysyłanego za granicę, w celu rozpatrywania się co porabiają Moskale za granicą bawijac, został naczelnikiem okręgu pocztowego w Królestwie Frajngau, przez Trepowa jeszcze do Warszawy sprawowany. Jest to także Niemiec moskiewski, wielce zasłużony w pilnem doglądaniu listów, począz za granicę wysyłanych i z zagranicy przychodzących.

Czem są Niemcy moskiewscy, jeszcze jeden dowód. Wysłany został do was do Galicji szef policji tajnej, Goldman, rotmistrz, adjutant Berga. Żdziwicie się zapewne, słysząc, że adjutant głównie dowodzącego armią moskiewską, namiestnika cesarskiego i feldmarszałka, daje się użyć do tak nędznej i niskiej roli. Cóż chcecie? Jest to Sas, który służył na Kaukazie; zapłacił, jeździł więc już raz śledzić w Londynie fałszerzy moskiewskich banknotów, teraz jedzie śledzić Galicjan. Za pieniądze i ordery wszystko się robi. Lecz nie on jeden robi studia w Galicji; pojechał też do was niejaki Goldring, prechrta, były urzędnik konsumcyjny, jest to szpieg pospolity.

Goście słowiańscy przybyli do Warszawy. Strzegą ich tu jak oka w głowie. Od samej granicy towarzyszą im nieodstępnie bracia Mo-

skale, a policja ma jak najsurowsze polecenie natychmiastowego aresztowania każdego Polaka, któryby śmiał się zbliżyć do gości słowiańskich. Jakby dla ironii, pierwsze przyjęcie w Warszawie miało miejsce w hotelu Europejskim. Czy też goście słowiańscy nie czuli zapachu krwi polskiej, czy nie pojawiły się im cienie pomordowanych Polaków, których trupy dwa-kroć były tu składane? czy cienie powieszonych przez Moskwę przed tym hotelem nie szeptały im o przyszłości, jaka czeka Słowian pod dobrośliwym berłem carów? Następnego dnia pokazano gościom w małej paradzie wojsko moskiewskie. I tu było ostrzeżenie. Bagnety, które błyszczały przed oczyma Słowian, może będą się topić w piersiach ich dzieci, jeżeli serca zapłoną dla prawdziwej wolności. W klubie moskiewskim mogli goście przekonać się, jak piją i w karty grają Moskale za pieniądze, zdarte z pobitych i ujarzmionych. Jeżeli pan Golowackoj wróci do Lwowa, może wam opowie, o czem rozmawiał z owym bratem Moskałem, z którym prowadząc się pod rękę, promenował w balowym ogrodzie klubu moskiewskiego. Powiedzieć mu, że był nieostrożny, za głośno mówił, a w Warszawie i drzewa uszy mają.

Policja tajna jest znów nader czynna. Miałyby to znamionować przybycie cara? Może Tuchołko uknuje spisek jaki, by w razie wyjazdu cesarza Aleksandra do Paryża, przekonać Europę, że Polaków trzeba stać w sybirskie kopalnie, bo to niepoprawne demagogi.

Prusaków napływa co raz więcej do Warszawy, a w Saskim ogrodzie nawet słowiki umilkły, śnać przestraszone szwargotem spacerujących w nim tłumów niemieckich i wraskiem Moskali. Złodziejstwa po domach i we władzach rządowych idą na wielką skalę.

Bukareszt d. 22. maja.

(A. Lab.) Konwencja zaczepno-odporna, mająca być zawartą pomiędzy Turcją i Serbią, a przeciw której z taką namietnością występują dzienniki wiedeńskie i węgierskie, a pewno nie z mniejszą i moskiewskie, bynajmniej nie jest jeszcze faktem dokonanym, ale tylko pogłoską, opartą na rozmowie ks. Michała z w. wezyrem.

Książę Michał w czasie swego pobytu w Konstantynopolu był przyjmowany z wszelkimi oznakami, oddawanymi książętom udziałom z krwi panującej, a przyjęcie jego było wspanialsze aniżeli ks. Karola rumuńskiego, gdyż Serbia przedstawia siłę moralną, fizyczną i materialną, pomimo że ma tylko 1,200,000 mieszkańców a Rumunia 5,000,000, i z siłą Serbii Porta zmuszona jest się liczyć, gdy tymczasem nepotyzm i nihilizm rumuński do niczego nie może być użytecznym. Książę Michał miał stanowczo oświadczyć w wezyrowi, iż doskonale wie eo go czeka od Moskwy w razie aliansu z Portą. Przeto niech tylko Porta, otwarcie i sumiennie postępuje z Serbią i da jej rzeczywistą wolność, a nie będzie tego żałować. Skutkiem tej rozmowy, Porta miała przwzać zwierzchnictwo Serbii nad Bośnią i nad kilku sąsiednimi małemi osadami, dotąd rządzącymi się patriarcalnie, niezawisłe pod zwierzchnictwem Porty. Serbia w zamian miała się zobowiązać dostarczyć Porte 100,000 swego żołnierza, dobrze wyowiczonego, uzbrojonego i walecznego, na wypadek wojny, mogącej wkrótce nastąpić przeciw Moskwie. Kombinacja taka bardzo naturalnie że nie jest na ręce Austrii, wywierającej głównie i jedynie swe partie na wschodnich Słowian przez Bośnię, a nawet po części uważając je już za część integralną swego państwa, gospodarując w niej jakby w swej prowincji, budując na swą rękę drogi militarne, zakładając magazyny wojskowe, zdejmując plany strategiczne. — Moskwie znów takie zjednoczenie żadną miarą podobać się nie może, gdyż łatwiej jej jest intrygować wśród drobne plemiona, nieorganizowane i nawzajem je przeciw sobie podburzać, by wspólnie się ostałby, aby tem łatwiej wywierać swój barbarzyński nacisk.

Książę Karol powrócił z swego objazdu po Malej Wołoszczyźnie. W Kalugareni, dwie stacje od Bukaresztu, w miejscu sławnem z pamiętnego zwycięstwa Michała Walecznego nad Turkami (1593 r.), włoszanie świetnie przyjmowali swego młodego księcia, wspaniali obiad zakończył uroczystość. Książę zajął miejsce wśród dwóch stuletnich wieśniaków, pamiętających kilkunastu gospodarów. Ministrowie, jenerałowie i inni wyżsi dygnitarze również byli przedzieleni przez włoszian, którzy konno z pochodniami odprowadzili do stolicy cały orszak. To demokratyzowanie się księcia bynajmniej nie można uważać za jakikolwiek demonstrację polityczną, gdyż trudno przypuścić, aby jaka wyższa idea kierowała tak księciem jak ministrami, lub też Prusakami, będącymi jego doradcami, lecz obiad ten był jako nowość — zabawką i nie więcej. Dziś Rumunia obchodzi rocznicę wstąpienia na tron Karola. W Bukareszcie wielka uroczystość. Sto jeden działowych strzałów oznajmiło mieszkańcom ten wielki dzień; nabożeństwo solenne, parady wojskowe, wieczorem iluminacja i muzyki: bióra wszystkie zamknięte, lecz z kąd ta radość? Po roku nie tylko że nie ma w niczem zmiany na lepsze, ale nawet najmniejszej chęci niewidąc do polepszenia stanu kraju; prawda, że przybyło długu narodowego kilkadziesiąt milionów piastrow; oto owoc pierwszego roku panowania Hohenzollerna.

P. S. Omer basza znowu pobity; 3000 ludzi stracił, przechodząc wawozy gór, obsadzone przez powstańców kandjoekich.

Kronika.

— Posiedzenie Rady miejskiej. Z powodu święta uroczystego, przypadającego we czwartek następny, posiedzenie zwołujące Rady miejskiej w myśl §. 15. regulaminu odbędzie się we środę dnia 29. maja b. r. o godzinie 6tej wieczorem w sali ratuszowej.

Na porządku dziennym. Wszystkie sprawy zaległe

z ostatniego niekompletnego zebrania, tudzież: 1) Sprawa najmu realności l. 140 m., sprawozd. radcy p. dr. Gębarzewski. 2) Prośba Ewy Hewalskiej, wdowy po grabarzu, o gratyfikację; sprawozd. radcy p. Wild.

— Odezwa. Ciężkie nieszczęście dotknęło dnia 28. bm. miasto Brody. Pomiędzy godziną 5. a 6. popołudniu wybuchł pożar na Wyższej ulicy synagogi, który podający gwałtowną burzą z taką szybkością się rozszerzył, że wszelki ratunek był niepodobnym. Wielka część miasta stała się pastwą płomieni i mienie wielu tysięcy zostało w jednej godzinie zniszczone. Zachodnią część ulicy synagogi z kilku przyległemi ulicami i znajdującymi się tamże bóżnicami, dalej szpital izraelski, dworski browar z przynależnemi zabudowaniami, główna szkoła chrześcijańska, zachodnio-północna strona i w części także południowa strona rynku, kilka domów w ulicy Parochialnej i Leśniowskiej, przedmieście Jurydyka, posiadłości miejskie Folwarki wielkie i małe, kilka zabudowań wojskowych ogarnął pożar, którego ofiarą padły nawet domy blacha pokryte. Ty sięcie ludzi pozostaje bez przytułku, pozabawionych wszelkich środków do życia. Szkoda żrządzona pożarem jest bardzo wielka. Jęki i nęcza dotkniętych tą straszną klęską nie dadzą się opisać.

Potrzebna tu jest szybka i szczerobliwa pomoc, aby nieszczęśliwi byli w możności zaspokoić najniezbędniejszą do życia potrzebę.

Przy wielkości i rozległości żrządzonej szkody, nie mogą wystarczyć środki miejscowe do przyniesienia choćby nawet chwilowej pomocy.

Przedym namiestnictwa odwołuje się więc do u dowodnionej tylekroćmi dobroczynności mieszkańców całego kraju, otwierając składki na rzecz nieszczęśliwych pogorzalców brodzkich, w nieomylniej nadziei, że datki tem obficie wpływające, ponieważ chodzi tu o zlagodzenie okropnego położenia nieszczęśliwych współobywateli, którzy w niewielu godzinach przeistoczeni zostali w żebraków, a pozabawieni szybkiej i czynnej pomocy, mogliby w najczarniejszą popaść rozpacz.

Składki przyjmują tutejszo-krajowe urzędy powiatowe i magistraty we Lwowie i w Krakowie, które następnie za pomocą zawiazę się mającego w Brodach komitetu, złożonego z osób obeznanych ze stosunkami miejscowemi i używających powszechnego zaufania do miejsc ich przyznaczenia odsyłane będą.

Z c. k. Przedym namiestnictwa.
Lwów dnia 25. maja 1867.

Dr. O. Hönigsman nadesłał nam następujące pismo do umieszczenia:

Panie redaktorze!

J. W. Włodzimierz hr. Dzieduszycki, przyjechawszy codopiero do Lwowa i dowiedziawszy się o wielkim nieszczęściu, które dotknęło Brody, złożył na rzecz jego ilość 300 złr. w. a. dla dotkniętych pożarem nieszczęśliwych Brodzian, które natychmiast tamtejszemu komitetowi kn niesieniu pomocy przesłałem. Czynn ten prawdziwie szlachetny czuję się obowiązany podać do publicznej wiadomości i oraz złożyć najczulszą podziękę wspaniałomyślnemu dawcy.

Dr. Oswald Hönigsman
posel brodzki na sejm krajowy.

W interesie składek dla pogorzalców miasta Brodów zwracając naszą uwagę obywatela 3ciej dzielniccy, iż daleko stosowniej byłoby, aby się potworzyły obywatelskie komitety w tym celu. Przy składekach bowiem, kierowanych przez landwójtów, porobiono nie wiele doświadczenia już nieraz, a osobliwie, gdy szło o zebranie fantów na loterję kołomyjską.

Nowy Sącz dnia 25. maja. Dnia 23. maja około godziny 3. popołudniu nawidział grad z burzą obwód sądecki i w kilkunastu wsiach powiatu krynickiego, grybowskiego i gorlickiego zasławy znacznie uszkodził.

(Kl.) Z pod Lwowa. Piszą tam w naszej gazecie, co się dzieje w całym świecie Bożym, szczególniej zaś o sprawach naszej biednej krainy, może więcej zechcecie odmówić trochę miejsca nam najbliższemu waszym sąsiadom-hreczkościom.

U nas tu zajmuje obecnie wszystkich, komukolwiek nieobojętne są publiczne sprawy, złożenie mandatu przez pana Piwockiego, posta na sejm z naszych okolic. Pasymsi utrzymują, że niezawodnie wyjdzie teraz z urny wyborczej ks. Szwedziecki, kandydat tej partii, która znana jest ze swojej bezwzględności w dobieraniu środków do spełnienia swoich planów. Wszyscy jednak, którzy pragną nie takiego posta, który za jedyny i wyłączny cel położyłby sobie negację, nienawiść — ale takiego, który dodatkiem działaniem chciałby przyeżycić się do przysporzenia powszechnego dobra, ci wszyscy życzą sobie kogo innego wysłać na sejm. Jakkolwiek więc mogłoby to wydać się przedwczesnem mówić o tem, kiedy rząd nie naznaczył jeszcze terminu uzupełniających wyborów, to może przecież nie od rzeczy byłoby wcześniej już przygotować w tym względzie opinie publiczną. Lepiej szcześnie jękać późno.

Zawsze u nas najpopularniejszym przeciwnikiem księdza Szwedzieckiego był p. Maślanka, gospodarz z Zubrzy, i tylko dla koniecznej w takich razach karności obywatelskiej, większość wyborców naszych dała głos na pana Piwockiego. Jest on w całej okolicy powszechnie znany z nieposzlakowanej prawości charakteru, zdrowego sądu i gorącego interesowania się sprawą publiczną. Pan Maślanka, to syn ludu, ze wszystkimi cnotami jego, a bez przywar, które długa niedola w nim wyrodziła. Nie może więc nikogo zadziwiać, że jest on u tego ludu tak popularny.

Drugim kandydatem miałyby być ksiądz ruski, Eustachy Merunowicz, dziekan szczerzecki. Ruscy utrzymują, że on „perekiuczyk“, że zapał się ruszczył, ale rzeczywicie byłiby w kłopotcie, gdyby im przyszło dowieść tego. Z jego działania publicznego można sądzić, że zawsze na pierwszym planie u niego dobro kraju pod względem materialnym i dążenie do skupienia na tej drodze pracy wszystkich warstw naszego społeczeństwa. W kwestjach więcej teoretycznych ukazywał on zawsze zupełną tolerancję, niemal indyferentyzm. Przez całe życie z niezachwianą stałością i otwartością działał on w tym duchu, i zasadę tę wypowiedział najwyraźniej w mowie swojej przy ostatnich wyborach, jako prezes komisji wyborczej, z której *Słowo* było bardzo niezadowolnione. Ta jego żelazna konsekwencja i prawdziwie republikańska niezłomność zjednała mu szacunek nawet tych, którzy w kwestjach narodowościowych nieuzupełnie zgodzili się na jego sposób myślenia. — Po przeszłego roku delegaci dekanalni, wysłani do Lwowa, dla uregulowania zarządu funduszem księżyków wdów i sierót, wybrali go do komisji, której ten zarząd powierzono.

Weźmiesz więc wypadłoby porozumieć się co do tych dwóch kandydatów, bo obaj ci kandydaci godni posełstwa, obaj prawie jednako popularni u ludu, a zwolennicy księdza Szwedzkiego z pewnością wystąpią w ścisłej falandze, do której szeregowców już teraz zaczynają werbować. Nie uważają, że to za wczesnie...

Prochy na ulicach. Deszcze pełniły dotychczas dość sumiennie obowiązki polewaczy ulic, i wyręczały władzę miejską. Gdy ich nie stało, obowiązki ten spada napowrót na organa miejskie. Od wczoraj bowiem mieszkańcy ulic niebrukowanych, a mianowicie głównych przedmieść, ktorými toczy się ruch komunikacyjny, cierpią niezmiernie, i przedmieścia takie jak Łyczakowskie, Stryjskie, Grodeckie i Żółkiewskie należałyby polewać w całej długości; polewanie częściowe na nie się nie przystało, ponieważ wiatr w przeciągu jednej godziny przestrzeń skropioną pokrywa pyłem, nanieśionym z przestrzeni nieskropionych.

Pożar w Brodach wybuchł w domu żydowskim przez nieostrożność i pochłonął około tysiąca budynków. Znalezione także i popalonej ludzi. Szkodę obliczają około dwóch milionów złr., co jest na tutejszą zubożającą i od wszelkiego zarobkowania w kraju wyłączonej ludność taką klęską, że prawie niema nadziei, aby się miasto w tych stosunkach nadal utrzymało, albo kiedykolwiek do lepszego bytu powróciło.

Najniebezpieczniejszym i najpoważniejszym rekwierytów ogniowych, w które każdy dom powinien być zaopatrzony, brakowało, dla tego też palilo się w mieście pomy, dopóki ognia przeszkody elementarne nie powstrzymały, to jest gdy brakło wiatru i puścił się deszcz. Menery, zapewne podczas ognia, wyjechali z miasta.

Konwój wody w stósownicy porze można więcej uratować, niżeli później sikawką; ale skoro ludzie, mający najlepszą chęć ratowania, nie dostaną konewki, drabiny, haka lub siekiery, ludzka pomoc staje się niemożliwą, dla tego też ratowanie ograniczono na wynoszeniu rzeczy, a żywioł straszliwy szerzył się w szerszym wzdłużu.

Szkola normalna, pomieszkaniem proboszcza ob. iac. towarzyszącemu do probostwa, leżącym na drugim końcu miasta, szpital żydowski uległy pożarowi. Czternaście tysięcy dusz zostało naraz bez dachu i ogniska a po największej części i bez pożywienia.

Znana dobroczynność naszych rodaków pójdzie zapewne w pomoc tym nieszczęśliwym. P. S. Rozpatrzywszy się na pogorzelsku, można powiedzieć, że tylko dwie główne ulice pożarem dotknięte nie zostały, tj. Ziota i Lwowska ulica. Dotąd znaleziono czterech spalonych ludzi: jeden pompier mocno popieczony.

Panom oficerom tutejszego garnizonu 17. batalionu c. k. strzelców, należy oddać publiczne podziękowanie i uznanie za energiczny udział, jaki brali przy ratowaniu. Nadewszystko zaś pan kapitan Viertel i p. porucznik Rzeznicki odszczęśliwi się odwagą, przytomnością i wytrwałością niezwykłą.

Z nad Dniestru. Od lat kilkunastu funkcjonuje we wsł Worwolicach jako paroch r. g. ksiądz B. W ciągu tych lat kilkunastu było całym usiłowaniem księdza B. zjednanie sobie poważania u parafian. Ksiądz B. jako popiecznik świętojurew i zagorzałych moskali starał się o to, by wpoić swoim owieczkom nieufność przeciwko dawniejszym panom, i dla tego nieopuszczał on żadnej sposobności przez długi szereg lat, by poniżeniem tych, ktorým meo nienawidził i za nieprzyjaciół ktoręj świętojurew uważał, podnieść znaczenie swojej godnej osoby. Czy to w cerkwi na kazaniu, przy chrzcinach i pominkach, nępinał on dobroduszną owieczki, by niewierzyli Łachom, nie bratali się z nimi i by od nich jak od zapowietrzonych stroniłi.

Nasienie takie, rzucane przez księdza B. niepadło na nieurodzajną ziemię, świadczy o tem sprawa Hinkowiecka (wies Hinkowce jest filia Worwolic), która przed dwoma laty tyle halasa narobiła. Ba nawet przed W. sejm wniesiona została, a świeża teraz niechęć zupełna włościan do wyboru członków do Rady powiatowej, którzy na wezwanie oświadczyli na zebraniu, „tam de pany się zbierają, my nebudem hołosować“, lecz tą razą propagowani przez ks. B. dodali jeszcze: „i popy“ — tak więc propaganda wywarła skutek pożądany, pod jednym tylko względem, ale obróciła się niefortunnie przeciwko samemu propagatorowi, co udowadnia następujące wydarzenie.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Król pruskie dyrekcje dolno-szlasko-marchijskiej i wschodniej kolei wydały pod dnem 16. bm. obwieszczenie, wedle ktorógo w przewozie towarowym wschodnio-niemiecko-moskiewskim fracht kolejowy na przestrzeni niemieckiej dla winy w pakach ścisłych do stacji w Frankfurcie n. O. i w Zgorzeliach płacony być ma wedle znizzonej taryfy kolejowej. Wynosi takowy za wnetr celny dla przestrzeni między wrocławską stacją graniczną Wierzbolowem a Frankfurtem n. O. 1 tal. 8 sbr. a między Wierzbolowem a Zgorzeliemi 1 tal. 7 sbr. 4 fn.

Lwów d. 24. maja. (Sprawozdanie tygodniowe Gasy Lwowa.) W tygodniu ubiegłym mieliśmy powietrze łagodne z wyjątkiem 3. dni. W nocny brzo z deszczem.

Handel towarowy nie był ożywiony i zakupowane powiększej części tylko towary wiosenne. Do Rosji przewieziono małą ilość wyrobów i towarów sukiennych a do krajów Nadnaddunajskich około 500 cetnarów towarów norymberskich. Mały transport towarów modnych francuskich przewieziono także przez Lwów do Kijowa. Handel naftą jest ciągle ograniczony do najszczytniejszych rozmiarów. Producenci użalają się na brak odfyty i sprzedają loco Borysław cetnar towaru surowego po 6 złr. Smoła ziemna, żywica ziemna i wosk ziemny przesyłane są koleją Karola Ludwika a nawet bez opakowania (jednak bez odpowiedzialności za uszkodzenie) jako towary pierwszorzędnej klasy i według odnośnej taryfy. Wywóz jaj galicyjskich do północnych Niemiec i do Warszawy przybiera coraz większe rozmiary, czemu sprzyja bardzo stan asia. Kolej lwowsko-czerńowiecka uwolniła transporta soli nawozowej, bydłowej, warzonej i fabrycznej opakowanej lub w brykach przesyłanej pełnymi wozami w ilości najmniej 200 cetn. od każdorazowego ziaa od srebra, w skutek czego cena transportu soli wynosi 2 ct. od cetnara i milii wraz z poboczniemi należytosćmi. Opuszczenie 5 pr. z cen transportu przy przesyłaniu większych partii niektórych artykułów koleją lwowsko-czerńowiecką u-

Przed kilkunastu dniami zaszła we wsł gospodarstwo majątny — dzieci chciały ojcę suty pogrzebować, włościanie nasi bowiem są pod względem pogrzebów nadzwyczajnie sumienniymi, szczególnie bogaci uważają za zniewagę, jeżeli członek ich rodziny umrze, a pogrzebią go bez księdza, chorągwi i całego przyboru i personalu cerkiewnego. Udają się więc do dobrodzieja z prośbą o odprawienie pogrzebu. Ksiądz B., ktorzy z przyczyn jemu tylko wiadomych gniewał się na nieboszczyka, odmawia prośszym. Musiała to być bardzo ważna przyczyna, dla której ksiądz B. nie dał się nakłonić nawet dosyć znaczną kwotą pieniędzy, ofiarowaną przez dzieci. Niezdolna ona przewyciężyć zawziętości zwykłe bardzo za pieniądze chętnego i wysoko żądania uroczystego pogrzebu opłaćć każdego księdza B. Z wielkim bolem serca musiały dzieci odprowadzić trumnę swego ojca na miejsce wiecznego odpoczynku bez księdza i chorągwi, który trumnę tylko w kruchie cerkiewnej pokropił.

Następnej po tak odbitym pogrzebie niedzieli, po odprawionej mszy świętej, gdy ksiądz B. wychodząc z cerkwi, chciał ją zamknąć, otoczyli go parafianie, odebrali mu klucz i oświadczyli: „wzście nas dobrodiju tiko naderji, że nepustymo was bilste do cerkwy“. Równie zacięci, jak ksiądz B. był zacięty w odmówieniu pogrzebu, nie dali się włościanie żadnemi argumentami jego przekonac, musiał on bez kluczew do domu powrócić. Rzecz cała pozostaje dotąd w zawieszaniu, ciekawi jesteśmy jak wyższa władza ją rozstrzygnie.

Wypadek ten pomaza o jeden dowód więcej, jak dalece ci, ktorzy za opiekunów ludu się uważają, i tak bardzo dbalymi o jego dobro być się mienia, na poszanowaniu własnie tego ludu stracili, a to z tej przyczyny, że zasady przez nich głoszone są niechrześcijańskie, i że wszędzie tylko osobisty interes swojej kasty na celu maja.

Muzeum anatomiczne Kallenberga, wystawione w budzie na placu spalonego teatru, godne jest zwiedzenia. Przedmioty są po części naturalne, ale przeważnie z wosku wyrobione. W tych kopiach woskowych bardzo pochwalamy, że nie są niewolniczym naśladownictwem przyrody, eoby albo obrzydzenie albo rozdrażnienie innego rodzaju wywołać moglo, ale też nigdzie prawda nie jest pominięta. Przedmioty, tam widziane, wdrażają siętem mocniej w pamięć, gdyż pominięte są takie drobne szczegóły, które tylko fachowego zająć mogą. Przy kasie można kupić książeczkę, która posłuży za przewodnika. Zwracamy uwagę przedsiębiorcy, że dla kobiet powinien być ustanowić osobne dnię albo godziny.

Wycieczka Sokola. Wycieczka „Sokola“ we czwartek do Gródka, a ztamąd do Lubienia, przyjdzie niezawodnie do skutku, gdyż już zapisało się do udziału nierownie więcej niż 150 członków, a tej liczby najmniej potrzeba było, aby po znizzonych cenach 60 centów od mili otrzymać można było przewóz na kolei. Chociaż to pierwszy przykład podobnej towarzyskiej wycieczki u nas, jednakowoż da ona popęd do wielu innych, i rozrusza niepomalą nasze miejskie żywioły. O ile już dziś wnosic można, najmniej 500 osób weźmie w czwartkowej wycieczce udział. Z początku myślano, że tylko członkowie stowarzyszenia „Sokola“ mogą brać udział, lecz gdy się dowiedziano, że nieczłonkowie skorzystać mogą z urządzenia wycieczki, z przygotowań, które poczynilo, i z zabaw, które urządza Towarzystwo, to zgłasza się coraz więcej osób. Jak już doniesiliśmy, zapisywać się można w kancelarji zakładu Towarzystwa „Sokola“, (obok Łazienek przy ogrodzie Jeznickim, w tak zwanym pałacu), otwartej od godziny 5tej do 8mej wieczorem i składac tam zarszem opłatę kolejową, do Gródka i napowrót wynoszącą 60 centów od osoby.

Osoby, które się już zapisały lub jeszcze zapiszą do godziny 9tej wieczorem, będą miały zamówione podwozy z Gródka do Lubienia po 50 centów od wozu, czyli po 10 centów od osoby, i również zamówiony obiad (table d'hotel) w Lubieniu, składający się z 4 potraw, po 50 centów od osoby.

Później zgłaszający się poręczenia tego mieć nie mogą, bo już dla nich ani podwozi, ani obiadu nie będzie można zamówić.

Członkowie „Sokola“ będą wybrani dla utrzymania porządku podczas jazdy koleją, podczas podróży wozami lub pieszej z Gródka do Lubienia, również przy obiedzie i podczas zabaw w Lubieniu. Tyl-

ko dany jechać będą drugą klasą wagonów, wszyscy zaś uczniymi klasa trzecia. Do obiadu zaś zasiadać będą setkami, podług porządkowych numerów, zapisywanych w kancelarji zakładu, najpierw pierwsza setka od 1 do 100, potem od 101 do 200 i tak dalej, gdyż wszystkich od razu obsłużyć byłoby niepodobnem. Z tego powodu kartkę zapisową trzeba będzie mieć zawsze przy sobie, i pamiętać sobie numer porządkowy.

Miejscem zebrania dla wszystkich dzieł biorących jest dworzec kolejowy, a czas godzina 5ta zrana. Tam podług numerów zapisowych podzieli się wszyscy na grupy, i każda grupa otrzyma przewodnika.

Wyborna banda muzyczna pałki bazarów, konsystującego w Gródka, uprzyjemniać będzie wycieczkę i grać także podczas ćwiczeń gimnastycznych, podczas obiadu, i podczas zabawy z tańcami w sali.

Gdyby czego się nie spodziewać, zaskoczyła stola, wycieczka będzie odłożona na następującą niedzielę pogodną; wszystkie zapisy teraźniejsze i opłaty będą mieć wtedy ważność.

Ostatnie wiadomości.

Lwów d. 28. maja.

W ogólnej europejskiej sytuacji politycznej pojawiają się następstwa świeżo zawartego traktatu luksemburskiego. Moskwa przychylniejszy się znaczenie do załatwienia pokojowego tej sprawy, zbliżyła się do Francji, w nadziei, iż w porozumieniu z nią uda się rozstrzygnąć sprawę wschodnią. Rewizję traktatu paryskiego z roku 1856, wykluczającego jej flotę z Czarnego morza, ma przedewszystkiem na oku. Równocześnie prawie usiłują Prusy w przymierze wciągnąć Austrię. Na dwie więc strony idzie robota dyplomatyczna Prus i Moskwy: Albo przymierze francuzko-moskiewskie, albo przymierze prusko-moskiewsko-austrjackie pragną przywieść do skutku. Na Francję wywierac chcą presję Moskwa i Prusy groźbą prawdopodobnego przymierza z Austrią, gdyby Francja w ich plany wchodzić nie chciała. Na Austrię zaś wywierac chcą presję prawdopodobieństwem przymierza ich z Francją. Moskwa w tym celu robi przymienia do Francji, Prusy zaś do Austrii. Od kilku dni pruskie półurzędowe dzienniki podnoszą możliwość wielką korzyści i dla Austrii przymierza z Prusami, jeśli Austrija wyrzecznie się wszelkich widoków wejścia napowrót do Niemiec przez zbliżenie się do państw południowo-niemieckich.

W tym samym czasie Prusy zaczynają odstępować niby od zamiaru pociągnięcia do swego związku państw południowych, a te państwa znów krzątają się około rokowań nad utworzeniem Związku południowo-niemieckiego.

Początek wiedeński nadeszła dziś tylko Morgenpost. Reszta dzienników tamtejszych zawiadomiła już wczoraj, iż za wspólną umową dla dania spoczynku niedzielnego drukarzom, nie będą wychodzić w poniedziałek zrana, a tak zwane dodatki poniedziałkowe wydawane będą dopiero wieczorem.

Z Pesztu telegrafują dnia 25. maja: Na dzisiejszej konferencji klubu deakistów zawiadomił prezydent ministrów, iż koronacja wyznaczona została na dzień 8. czerwca. Wybrano komisyję z 5 członków, która ma do jutra zrobić propozycję swoją względem zastawienia listy wybrać się mającej deputacji regnikolarnej.

N Frkftr. Ztg. pisze: „Niedawno temu ks. Hohenlohe (pierwszy minister bawarski) wystosował notę do wszystkich innych gabinetów południowo-niemieckich, ktoręj treść w krótkich słowach taka: „Niepodobna, aby teraźniejszy stan Niemiec południowych trwał dłużej. O wstąpieniu ich do Rzeszy północno-niemieckiej nie może być mowy ze stanowiska polityki realnej. Z jednej strony gabinet berliński postanowił nie udawać się w to ze względu, iż jak się w Berlinie przekonano, urzeczywistnienie tej idei pociągnęłoby za sobą wojnę z Francją; z drugiej

żać strony Bawaria nie przystałaby nigdy do wejścia do owaj rzeszy i do przyjęcia roli, ktorą przymusowo narzucono Saksonii. Przy takich okolicznościach wydaje się być jedynie praktyczną drogą, aby państwa południowe nasamprzód porozumiały się względem wspólnych podstaw, na ktorých możnaby potem przystąpić do zawiązania stosunków narodowych i w układy między Niemcami południowemi a Rzeszą północno-niemiecką, o czym wspominają stypulacje traktatu praskiego. Gabinet bawarski spodziewa się więc, że dwory w Stuttgarcie, Karlsruhe i Darmstademie tak samo się zapatrują na faktyczny stan rzeczy, — proszą tedy o rychły odpowiedź, aby jeśli, ta jak przewidywać, będzie zgodną, wystąpić z dalszemi propozycjami.“ Taką jest treść noty Hohenlohego. Zdaje się tedy, że zaniechany już projekt utworzenia rzeszy południowo-niemieckiej przychodzi do urzeczywistnienia. Ze jednak Prusy z obawy przed Francją nie mają już teraz ochoty przyjąć Niemców południowych do swojej rzeszy, to świadczy o znacznem otrzewieniu gorąco kapanej ambicji gabinetu berlińskiego.

Zajęciom w Hannoverze Prusacy widocznie z umysłu przypisują większą wagę, niż mają rzeczywiście; chodzi im o to, aby wydalili z tamtąd królową Marję, i halasem o knutyh przez byłego króla spisków udaremnić układy, rozpoczęte przez Anglię względem wydobywania majątku królewskiego.

Donoszono między innemi w pruskich organach, że król hannowerski listem z Hietzing piśanym polecił bankierowi Mayerowi wypłatę 40 000 talarów pewnym osobom zaufanym na cele tajne. Bawiący przy królu w Hietzing minister hr. Platen-Hallermund ogłasza w Vaterlandzie tekst listu tego. Niema tam nie o tajnych celach, ani osobach zaufanych. Król Jerzy wywarł tylko rzeczony bankiera, aby mu wypłacił 40.000 talarów, należnych od towarzystwa Georg-Marien-Bergwerks-und Hüttenverein. Pytanie wszakże, czy to ten sam list, o ktorým wspominają organa pruskie.

Correspondencja madrycka z dnia 25. bm. donosi: Król i królowa nie pojedą na wystawę do Paryża. Podobnie nie pojedzie tam cesarz marokkański.

Telegramy „Gazety Narodowej“

Wiedeń d. 28. maja. Wczorajsza Wiener Abendpost dowiaduje się z kompetentnego źródła, iż koronacja króla węgierskiego odbędzie się dnia 8. czerwca, jeśli nieprzewidziane nie zaskoczą przeszkody.

Zagrzeb d. 28. maja. Na wczorajszym posiedzeniu sejmowem odczytano reskrypt królewski, rozwijający sejm kroacki, z zastrzeżeniem rychłego zwołania nowego sejmu. Reskrypt uzasadnia rozwiązanie okolicznością, iż adres większości sejmowej stawia wymagania, które czynią niemożliwym osiągnięcie konstytucyjnej ugody, a wolą króla jest, aby koronacji nie odraczać.

Peszt d. 28. maja. Na wczorajszym posiedzeniu Izby niższej przyjmowano Deaka entuzjastycznymi, demonstracyjnymi: Eljen! poczem odbyto wybór deputacji regnikolarnej do ułożenia inauguralnego dyplomu. Lewica wstrzymała się od głosowania.

Paryż d. 28. maja. Cesarz przyjmował deputację, wręczającą mu adres od angielskiego Towarzystwa, zwiedzającego wystawę. Cesarz, mocno wzruszony, rzekł: „Utrzymanie pokoju nie zawisło od rządu francuzkiego, ale serdeczne porozumienie między Anglią a Francją było zawsze celem mojej polityki.“

staje zupełnie. Dla szybszego przesyłania transportów zboża ze stacji między Lwowem a Krakowem wyselanego za granicę i podlegającego opłacie cła w Krakowie, tudzież dla ułatwienia aby listy frachtowe przez przesyłającego wystawione nieprzerwanie im aż na miejsce przeznaczenia towarzyszyły, rozporządzone na kolei Karola Ludwika, że jeżeli na liście frachtowym niejest wymyleniony żaden pośrednik, natenczas ekspedycja celna i dalszem oddaniem na kolei zajmować się ma spedytor kolei p. Salomon Dembitzer w Krakowie, w dniu nadejścia transportu, za policzeniem tylko po 2 centy od wozu. Most na kolei północnej pomiędzy Szczakową a Mysłowicami, podczas ostatniej wojny zniszczony, został już naprawiony, a tem samem przywrócona została bezpośrednia komunikacja między Galicją a Prusami na Mysłowicę.

W handlu zbożowym mieliśmy niezwykłe ożywienie tak w wschodniej jak i zachodniej Galicji. Z wszystkich stacyj kolei lwowsko-czerńowieckiej nadchodzą ogromne transporty i administracja ubolewa, że nie posiada dość wozów, aby mogła odpowiedzieć wszystkim żądaniom. Z obwodów tarnopolskiego i z Moskwy przewieziono przez Lwów w ostatnich 3. dniach około 40.000 korey zboża. Ceny spadają, ponieważ zanosi się na dobre urodzaje i za granicę zmniejszył się popyt. Kupcy i komisarzy zagraniczni zakupują ciagle zboże do wywozu. Pszenicę zakupowano do Wroclawia, Mannheimu, Berlina, tudzież do młynów parowych w Morawii i Szlasku. Loco Lwów płacono gatunki wagi 170 ft. po 10 złr. do 10 złr. 40 ct. Na pszenicę odfyty się obdyt do browarów i płacono korzec 141ft. po 5 złr. Zyto było poszukiwane na konsumację miejscową, tudzież do Prus i Szlaska. Płacono korzec 160 ft. wraz z workiem po 6 złr. 30 ct. do 7 złr. Popyt na owies zmniejszył się i płacono korzec 100 ft. po 2 złr. 50 ct. do 60 ct.

Na targowicach zamiejscowych były ceny następujące: Bochnia: pszenica 170ft. 11 złr. 35 ct., jęczmień 139ft. 6 złr. 45 ct., żyto 160ft. 8 złr. 25 ct., owies 100ft. 3 złr. 75 ct., obdyt znaczny tylko na pszenicę i żyto. Tarnów: pszenica 170ft. 11 złr. 75 ct. do 12 złr. 25 ct., jęczmień 141ft. 6 złr. 25 ct., żyto 160ft. 8 złr. 75 ct. do 9 złr., owies

100ft. 3 złr. 60 ct. do 3 złr. 75 ct., Popyt z Prus na pszenicę i żyto ożywił obdyt. Debień: pszenica 17 ft. 11 złr. 75 ct., jęczmień 141ft. 6 złr. 45 ct., żyto 160ft. 8 złr. 15 ct., owies 98ft. 3 złr. 60 ct. Dowoz bardzo słaby, ceny spadają. Rzeszów: pszenica 170ft. 11 złr. 50 ct., jęczmień 139ft. 5 złr. 80 ct., żyto 160ft. 8 złr. 20 ct., owies 99ft. 3 złr. 49 ct., na pszenicę żyto i jęczmień popyt znaczący; na owies nie ma popytu.

Była rzeźnię i opasowego wywieziono z Galicji w tygodniu ubiegłym 2 000 sztuk do Oświęcim: z tych 10 00 sztuk nadlane zostały koleją lwowsko-czerńowiecką z Bursztyna i Stanisławowa.

Stryj. 23. maja. (Ceny targowe.) Mierzycy pszenicy 4 złr. 75 ct., żyta 3 złr. 10 ct., jęczmienia 2 złr., owsa 1 złr. 50 ct., hreczki 2 złr. 50 ct., grochu 3 złr., bobu 3 złr., kukurudzy 3 złr. 50 ct., kartofli 1 złr. 20 ct., funt miasa wolewogo 11 ct., funt miasa świeżego 22 ct., funt brzydzy świeżej 20 ct., kopa jsi (60 sztuk) 65 ct., sag drzewa twardego 5 złr., sag drzewa miękkiego 4 złr. Zboże nieco spadło, ale za to było, a osobliwie wóly do paszy dobrze placili, i to miejscowi handlarze.

(Z) Nowy Sącz dnia 24. maja. (Ceny targowe.) Korzec żyta 3.61, pszenicy 11 złr. jęczmienia 6 złr., owsa 2.60, grochu 10 złr. ziemniaków 2.40, cetnar slana, 2.40, słomy 1 złr.

(F) Wiedeń, 26. maja. Okwitwa znów spada: dziś płacono za zbożówkę z rekli po 58%,—59, melasce 57%,—58 kr. za gradus. Na terminatkę niezawarto żadnego interesu.

Na wczorajszej giełdzie zbożowej transakcje w pszenicy wynosiły około 20.000 mierzycy po cenach zeszytygodniowych; żyto zaś potaniało o 10—15, owies o 5—10 kr. na mierzycy. Płacono mierzec pszenicy loco Raba: 80ft. po 6%, 88ft. po 6.70, 87ft. 6.50; żyto 4.40—4.80, owies 1.85 do 2.20. Ceny maki jak w ubiegłym tygodniu.

Wólowi na rzeź przypędzono wczoraj z Galicji 1011, z Węgier 2164, z innych prowincyj 120, razem 3285 sztuk; niesprzedanych pozostało 43 sztuk; waga szacunkowa 515—700ft.; cena sztuki 190—185 złr., cetnar wagi żywej 24—26%, zlr. — Nieroga-

Table with 3 columns: Kurs lwowski, Dnia 27. maja, and various market rates for goods like flour, sugar, and oil.

Przebieg na kolei żelaznej Karola Ludwika: Odchodzą ze Lwowa o g. 5. m. 10. r., do Krakowa o g. 5. m. 20. w., z Krakowa o g. 10. m. 30. r., do Lwowa o g. 8. m. 30. w., do Krakowa o g. 8. m. 32. r., do Lwowa o g. 2. m. 54. p., do Krakowa o g. 6. m. 13. r.

Table with 2 columns: Dnia 27. maja and telegraphic exchange rates for various locations like London, Paris, and Vienna.

